

Enskild motion

Motion till riksdagen: 2014/15:2385

av Mikael Oscarsson (KD)

Skolavslutningar i kyrkan och yttrandefriheten

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att utforma riktlinjer för skolavslutningar i kyrkan som inte strider mot grundlagen.

Motivering

I betänkande 2012/13:UbU7 konstaterar utbildningsutskottet att det är möjligt att inom ramen för gällande reglering hålla skolavslutningar i en kyrka, om tonvikten ligger på traditioner, högtidlighet och den gemensamma samvaron och att det inte förekommer några religiösa inslag under skolavslutningen. Det senare enligt Skolverkets regelverk. Därmed prövar utbildningsutskottet inte den överordnade frågan om den grundlagsfästa yttrandefriheten.

Skolverket har i den vägledning som utskottet hänvisar till i sitt betänkande satt på pränt att rektorn ska kontrollera innehållet i det prästerna ska säga under avslutningen: ”Det är viktigt att förskolechefen respektive rektorn har kontroll över avslutningens eller samlingens innehåll och utformning.”

Regeringsformen stadgar tvärtom att var och en (det vill säga också präster) gentemot det allmänna (såsom kommunen och dess tjänstemän – rektorer) är tillförsäkrad frihet att i tal, skrift eller bild eller på annat sätt meddela upplysningar samt uttrycka tankar, åsikter och känslor.

Alla är överens om att de skolor som vill kan ha en traditionell skolavslutning i kyrkan. Frågan som därefter måste ställas är om de präster som deltar i skolavslutningen ska censureras och yttrandefriheten inskränkas på det sätt Skolverket förordar. En invändning skulle vara att Skolverket inte uttalar att en präst ska få delta. Men i så fall utgår myndigheten ifrån verkligheten före år 2000, och den nya skollagen tillkom efter det. Kyrkan är de facto skild från staten, och det är prästen som är värd för skolan som kommer som besökare. Alltså ligger det i sakens natur att en präst deltar i skolavslutningen och också talar vid avslutningen. Den prästen är då genom regeringsformen gentemot rektorn tillförsäkrad att inte behöva uppge innehållet i hans eller hennes bidrag till avslutningen. Han eller hon har också enligt grundlagen frihet att i tal uttrycka upplysningar samt tankar, åsikter och känslor.

Skolverkets föreskrifter tycks alltså strida emot grundlagen och måste därför betraktas som ogiltiga. Uppdrag bör ges åt myndigheten att utforma nya riktlinjer, som ligger i linje med grundlagen. Detta bör ges regeringen till känna.

Mikael Oscarsson (KD)